

RECENZIJA TEKSTA "UVOD U HRVATSKU STRATEGIJU
OBRANE", prof.dr. Ive Paića

"Uvod u hrvatsku strategiju obrane", prof.dr. Ive Paića, osebujna je studija predmeta, (znanstveno) teorijsko reflektiranje kojeg, s obzirom da mu zbiljska predmetnost još uvijek nije dovršena, možemo (moramo) smatrati su-djelatnim činom njegova konstituiranja.

Da je tako svoj rad pojmio i sam autor, svjedoči metodičko značenje "uvoda" u naslovu njegova teksta.

Istina je, hrvatska strategija obrane još se uvijek izgrađuje, ali se njene bitne odrednice mogu već prepoznati u osobitoj strukturi ideja, metoda i postupaka koji utemeljuju i usmjeravaju obrambeno djelovanje hrvatske države i njene vojne sile.

Tom je strukturom ispostavljen identitet (navlastiti lik) hrvatske strategije obrane, koji i omogućuje njena teorijska reflektiranja. Dakle, hrvatska strategija obrane već ima svoj identitet (otuda hrvatska identifikacijska oznaka na početku pojmovne složenice), ali nije dovršena. Još se uvijek formira. Njenu osobitost ističe i činjenica da joj sadržaj bitno određuju uvjeti nastajanja.

Izričito valja naglasiti da je hrvatska strategija obrane nastajala, formirala se i još se uvijek formira (dovršava) u najtežim mogućim uvjetima: u prosecu izgradnje hrvatske države i, istodobno, presudne borbe za njen opstanak koji je ugrožen divljačkom srpskom agresijom i ratom bez presedana u novijoj europskoj povijesti. I taj rat još uvijek na svoj način traje!

Iz tog proizlazi da strategiju hrvatske obrane određuju aktualne potrebe obrane u ratu koji je u tijeku, ali njeno konačno određenje (razvoj) mora anticipirati i drugačije buduće uvjete, izazove i ugroze. U toj činjenici nalazimo i prepoznajemo metodičko ishodište i opravdanje za onakav, teorijski, što će reći sistematski i univerzalno-načelni pristup hrvatskoj strategiji obrane kojeg nam je prof.Paić predočio u svojoj studiji.

Primjereno tome, autor u prvom dijelu svoje studije izlaže i tumači pojmovni instrumentariji teorije obrane i obrambene strategije (u sklopu njenih raznolikih društvenih posredovanja i sveza).

Taj mu je pojmovni instrumentarij poslužio kao opći okvir analize hrvatske strategije obrane, koju je potom izložio sustavnim propitivanjem njenih ključnih odrednica: čimbenika snage hrvatske obrane (str.11.-20.), zamisli, interese i zahtjeve hrvatske obrane (str.21.-26.), te vanjske i unutarnje iznude i uvjetovanja (str.27.-71.).

Svoju analizu dovršava zaključkom da bi hrvatska strategija obrane trebala biti strategija odvrćanja, što će reći aktivna strategija obrane s mogućnostima preventivnog udara, vojnom silom utemeljenom ponajprije čimbenicima kakvoće netvarnih (nematerijalnih) sastavnica njene bojne moći (obavještenost, planiranje, vještina vođenja i zapovijedanja, moral).

Ovakav je stav, naravno, izravno izveden iz iskustva domovinskog rata i prosudbe o trajnom ugrožavanju Republike Hrvatske velikosrpskim pretenzijama. U detaljnije analize onih komponenata hrvatske strategije obrane koje bi morale anticipirati buduće uvjete i okolnosti njena djelovanja, autor se nije upuštao, ali je odgovarajućim napomenama dao na znanje da ni njih nije izgubio iz vida.

No, htijući izraditi ponajprije filozofiju i teorijski koncept hrvatske obrane, a ne operativni plan njene strategije, namjerno se ograničio na propedeutičku selekciju temeljnih relacija kojima se hrvatska strategija obrane očituje i spram kojih se određuje u datim uvjetima i okolnostima.

Tako postavljene ciljeve prof.Paić je i ostvario: u svojoj studiji izradio je primjeren teorijski okvir koji omogućuje precizno određenje i razumijevanje hrvatske strategije obrane. Zato njegova studija zaslužuje pozornost i potporu.

prof.dr. Tomo Jantol